

سوالات آزمون گروه علوم انسانی دکتری ۹۸

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

■ **راهنمایی:** در این بخش، دو متن به طور مجزا آمده است. هریک از متن‌ها را به دقت بخوانید و پاسخ سؤال‌هایی را که در زیر آن آمده است، با توجه به آنچه می‌توان از متن استنتاج یا استنباط کرد، پیدا کنید و در پاسخنامه علامت بزنید.

متن (۱)

بیردزلی، از اولین و سرسخت‌ترین مدافعان ضدقصدگرایی، موضوع تفسیر را متن اثر ادبی می‌دانست و متن را به‌عنوان امری مستقل، از قصد مؤلف آن جدا می‌دانست. متن برای تعیین معنا، نیازی به قصد مؤلف ندارد و کنش متقابل میان کلمات و فرامتن است که معنا را متعین می‌سازد. او می‌پذیرفت که معنای موردنظر مؤلف و معنای متن می‌توانند در بسیاری از موارد یکی باشند؛ اما برخلاف قصدگرایان، استدلال می‌کرد که معنا همیشه توسط متن متعین می‌شود، نه قصد مؤلف.

بیردزلی تحت‌تأثیر «نظریه کنش بیانی» قرار داشت که در میانه قرن بیستم محبوبیت زیادی به‌دست آورده بود. نظریه‌پردازان علاقه‌مند به این نظریه، از جمله آستین، به این موضوع توجه کردند که بسیاری از کنش‌ها یا فعل‌ها با گفتن یا نوشتن انجام می‌شود. به‌طور مثال، کشیشی که در مراسم عروسی خطاب به یک زن و مرد می‌گوید: «من شما را زن و شوهر اعلام می‌کنم»، در حال انجام یک کنش است که از لحاظ قانونی و عرفی پیامدها و اثراتی دارد. تقاضا کردن، معذرت‌خواهی، قول دادن، تهدید کردن و بسیاری از اعمالی را که در زبان روزمره با گفتار انجام می‌شوند، می‌توان کنش بیانی نامید. البته الزام نیست که این کنش‌ها حتماً با گفتار انجام شوند. به‌طور مثال، شخصی می‌تواند با گذاشتن کف دو دست به یکدیگر عذرخواهی کند، و مخاطبش از حرکات او به قصد و منظورش پی ببرد.

نظریه کنش بیانی تحت‌تأثیر «جنبش زبان روزمره» در زبان‌شناسی و فلسفه شکل گرفت که انگاره اصلی آن، تحت‌تأثیر ویتگنشتاین، مساوی دانستن معنا و کاربرد اظهارات زبانی بود. طبق این نظر، برای فهمیدن معنای یک اظهار زبانی، باید به کاربرد آن در زبان توجه کنیم. به‌عبارت‌دیگر، معنای اظهارها را نمی‌توان تنها با مراجعه به لغت‌نامه‌ها و دستورزبان فهمید. توجه به مقاصد «گوینده» یا «اظهارکننده» در نظریه کنش بیانی اهمیت زیادی دارد و این موضوع، با تأکید بیردزلی بر قراردادهای زبانی و بیرونی دانستن مقاصد مؤلف، در تضاد است.

راه‌حل بیردزلی در مقابل این تضاد، این بود که آثار «تخیلی» را «بازنمایی»‌های کنش‌های بیانی بنامد و حوزه ادبیات را از زبان روزمره جدا سازد. به‌این‌ترتیب، نویسنده آثار خیالی در حال انجام کنش‌های بیانی نیست، بلکه در حال بازنمایی کنش‌های بیانی شخصیت‌های داستانی است. بنابراین، تفسیر ادبی صرفاً به قراردادهای ادبی مربوط است، نه به امور واقع. به‌این‌ترتیب، برای فهم اثر ادبی (خیالی)، نیازی به مقاصد مؤلف آن نداریم. بیردزلی از اصطلاح «کنش مضمون در بیان» استفاده می‌کند.

۱- مقصود اصلی متن، کدام است؟

- (۱) کندوکاو یک تضاد
(۲) توصیف یک رویکرد
(۳) ایجاد تغییر در یک روش تحلیل
(۴) ارائه فرضیه‌ای در یک حوزه مطالعاتی

۲- کدام مورد را می‌توان درباره نظر قصدگرایی، از متن استنباط کرد؟

- (۱) معنای متن، تجلی معنای موردنظر مؤلف است.
(۲) کلماتی که مؤلف به‌کار می‌برد، کنشی بیانی هستند.
(۳) هدف اصلی خواننده یا منتقد، باید درک قصد نویسنده از تألیف باشد.
(۴) سبک نگارش یک مؤلف، متغیری وابسته به قصد او از نگارش است.

۳- طبق متن، کدام مورد در خصوص نظریه «کنش بیانی»، صحیح است؟

- ۱) دارای نوعی تضاد درونی است که در نظریه بیردزلی، انعکاس یافته است.
- ۲) نظریه اصلی تأثیرگذار بر مدافعان ضد قصدگرایی است.
- ۳) نقش زبان‌شناسی و فلسفه در نقد ادبی را برجسته می‌کند.
- ۴) بیشتر تأییدکننده نظریه مدافعان قصدگرایی است.

۴- کدام مورد، با نظر بیردزلی هماهنگ نیست؟

- ۱) تفسیر ادبی، براساس قراردادهای زبانی و بیرونی دانستن مقاصد مؤلف امکان‌پذیر است.
- ۲) نویسنده اثر «تخیلی»، بسان آینه‌ای، کنش‌های بیانی شخصیت‌های داستانی را منعکس می‌سازد.
- ۳) تفاوتی اساسی میان کنش بیانی در حوزه زبان ادبی و زبان روزمره وجود ندارد.
- ۴) مفهوم «کنش مضمون در بیان»، تعارضی با نحوه تفسیر برخی متون خاص ندارد.

متن (۲)

باور هر فرد به اینکه او اخلاقی‌تر از دیگران است، هم شامل این می‌شود که او بیشتر از دیگران احتمال دارد که کارهای خوب انجام دهد و هم شامل اینکه او کمتر از دیگران احتمال دارد که کارهای بد انجام دهد. اما یافته‌ها نشان می‌دهند که خودپر تربینی اخلاقی در حوزه انجام ندادن رفتارهای غیراخلاقی، شدیدتر از حوزه انجام دادن رفتارهای اخلاقی است. برای مثال، در تحقیقی از آزمودنی‌ها خواستند که رفتارهای منصفانه و نامنصفانه‌ای را که خود انجام داده‌اند و در دیگران مشاهده کرده‌اند، بنویسند و مشاهده شد که رفتارهای منصفانه آزمودنی‌ها با رفتارهای منصفانه دیگران تفاوتی نداشت، اما رفتارهای نامنصفانه آزمودنی‌ها، «خفیف‌تر» از رفتارهای نامنصفانه دیگران بود. یک پژوهش دیگر نشان داده است که انگیزه مردم از انجام کارهای اخلاقی، بیشتر از آنکه میل به باخلاق بودن باشد، فرار از بی‌اخلاق بودن است.

[۱] به‌واقع، یافته‌ها حاکی از آن است که خودپر تربینی اخلاقی در حوزه انجام ندادن رفتارهای غیراخلاقی، شدیدتر از حوزه انجام دادن رفتارهای اخلاقی است. نخستین دلیل آن است که مردم هنگام ارزیابی دیگران در مقایسه با زمانی که خود را ارزیابی می‌کنند، کمتر تحت تأثیر احساسات قرار می‌گیرند. اطلاعاتی که خودپنداره مثبت فرد را تهدید می‌کند، مکانیزم‌های دفاعی را به راه می‌اندازند. فرد ممکن است به خود بقبولاند که اطلاعات تهدیدکننده معتبر نیستند، به دنبال شواهدی برای تأیید خودپنداره مثبت خود بگردد، یا حتی شواهد را بازتعریف کند تا به نتیجه دلخواه برسد. [۲] محرک‌های منفی بیشتر از محرک‌های مثبت، توجه را به خود جلب می‌کنند و شناخت را هدایت می‌کنند. تصور کمک نکردن به خیریه، خودپنداره اخلاقی فرد را تهدید نمی‌کند، ولی تصور دزدی از خیریه تهدید می‌کند. وقتی خودپنداره اخلاقی تهدید شد، استدلال انگیزه‌دار به راه می‌افتد، استدلالی که هدفش رسیدن به حقیقت نیست، بلکه هدفش فقط حفظ خودپر تربینی اخلاقی است. دومین دلیل آن است که چشم‌انداز روان‌شناختی مردم هنگامی که رفتار خودشان را ارزیابی می‌کنند، متفاوت با زمانی است که رفتار دیگران را ارزیابی می‌کنند. [۳] مردم هنگام ارزیابی رفتار دیگران، از دانشی که درباره جامعه دارند نیز استفاده می‌کنند: «هدف آن فرد دزدی بوده است، زیرا این روزها دزدی زیاد شده است.» این چشم‌انداز متفاوت، وقتی رفتار دیگران با قصد آنها همخوان نیست، باعث تفاوت در ارزیابی خود و دیگران می‌شود. چون بیشتر مردم تصور مثبتی از خود دارند، معمولاً رفتار خود را دارای قصد و نیت مثبت می‌دانند. مدیری که بخشی از کارکنان خود را اخراج می‌کند، باور دارد که این کار را با نیت اخلاقی پرداخت دستمزد بهتر به کارکنان باقیمانده انجام داده است، اما همین رفتار از دیدگاه کارکنان اخراج‌شده، بی‌تفاوتی و بی‌رحمی تعبیر می‌شود. نتیجه آن می‌شود که ما رفتارهای غیراخلاقی را معمولاً در دیگران می‌بینیم نه در خود. [۴] اما این امر، درباره رفتارهای اخلاقی وجود ندارد. یک رفتار اخلاقی، هم از چشم‌انداز درونی و هم از چشم‌انداز بیرونی، دارای نیت اخلاقی دیده می‌شود، اما یک رفتار غیراخلاقی، فقط از چشم‌انداز بیرونی، دارای نیت غیراخلاقی دیده می‌شود.

۵- کدام مورد، به بهترین وجه، رابطه پاراگراف دوم متن را با پاراگراف اول، توصیف می‌کند؟

- ۱) با ذکر نمونه‌هایی از زندگی عادی مردم، نحوه ارزیابی مردم از رفتارهای منصفانه و غیرمنصفانه که در پاراگراف اول به آنها اشاره شده است را روشن می‌کند.
- ۲) با ذکر دلایلی خاص، جنبه‌ای از ادعای مطروحه در پاراگراف اول را به چالش می‌کشد.
- ۳) با ذکر یافته‌های جدید، لزوم ایجاد تغییر در نگرشی که طبق پاراگراف اول، مردم از خود دارند را خاطر نشان می‌سازد.
- ۴) با بیان ادله‌ای خاص، موضع‌گیری اصلی پاراگراف اول را تأیید می‌کند.

PART A: Grammar

Directions: Select the answer choice (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

31- When for the finest, freshest ingredients, always purchase organic meats, vegetables, and condiments when possible.

- 1) to shop 2) it is shopped 3) are shopping 4) shopping

32- Knowing that we have left the world it is the essence of self-worth and real happiness.

- 1) is a little better than you found in 2) a little better than we found
3) you found in a little better than 4) where you find a little better than

33- The longest hiccup on record was by an American farmer persisted from 1922 to 1987.

- 1) whose hiccup 2) that his hiccup 3) with hiccup 4) who hiccupped

34- Everyone has his or her own mode, one wants to meditate in order to be dynamic and transformed in the Divine Force one needs to be diligent and sincere.

- 1) although 2) however when 3) but if 4) despite the fact

35- Research in the field of linguistics has shown that the higher up the social or management ladder a person is, to communicate in words and phrases.

- 1) better able he is 2) the better able he is 3) he is better able 4) he has better ability

36- Those kinds of dreams,, are the most potent source of motivation I know.

- 1) with purposeful energy to fill their minds
2) those with purposeful energy fill their minds
3) the dreams that fill their minds with purposeful energy
4) that are the dreams to fill their minds with purposeful energy

37- Suppose, for example, that an internal report of a large company becomes public, and it states that the average employee arrives late for work

- 1) 5.3 percents of times 2) with 5.3 percentage of time
3) 5.3 percent of the time 4) for 5.3 percentage of time

38- Children don't need to have a lot of money spent on them. What they do need is priceless: your time, patience,

- 1) to have comfort and to be loved 2) have comfort and love
3) comfort and to be loved 4) comfort and love

PART B: Vocabulary

Directions: Select the answer choice (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

- 39- When I offered my witty friend a piece of bubble gum, he shook his head and said, "Bubble gum is something I , not chew".
 1) eschew 2) spew 3) skew 4) withdrew
- 40- Although she had received an invitation, Patty was unable to attend the of the new governor.
 1) appointment 2) inauguration 3) ritual 4) registration
- 41- Trying to generalize about postmodern literature is not only difficult but also foolish because this work many different styles and elements.
 1) inspires 2) deserves 3) foretells 4) encompasses
- 42- There is no difficulty which we cannot resolve by courage and
 1) determination 2) appreciation 3) speculation 4) correlation
- 43- The soldiers were ordered not to eat the plant because it was But they were dying anyway from hunger.
 1) novel 2) sparse 3) noxious 4) adventurous
- 44- Throughout this work, Anthony became widely recognized as the face of the women's rights movement. She also began to receive attention; male columnists from antisuffrage papers mocked her cruelly.
 1) autonomous 2) unwelcome 3) inconsistent 4) judicious
- 45- Crops need a favorable environment to give a good
 1) irrigation 2) outcome 3) yield 4) plowing
- 46- Since time, countless scholars have asked the question: What is beauty?
 1) immemorial 2) archaic 3) immortal 4) permanent
- 47- Although skeptics say financial problems will probably prevent our establishing a base on the Moon, supporters of the project remain enthusiastic, saying that human curiosity should such pragmatic constraints.
 1) scrutinize 2) overcome 3) postpone 4) involve
- 48- When I stood before a large number of students I almost forgot what I wanted to say and began trembling all over; the presentation turned out to be nothing but a complete unfortunately.
 1) restriction 2) fiasco 3) imitation 4) uncertainty

پاسخنامه آزمون گروه علوم انسانی دکتری ۹۸

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

پاسخ سؤالات متن (۱)

۱- گزینه «۲» متن به طور کلی در مورد رویکرد بیردزلی که یکی از مدافعان ضد قصدگرایی بود صحبت می‌کند.

نادرستی سایر گزینه‌ها:

بررسی گزینه (۱): اگر چه در پاراگراف سوم در مورد یک تضاد صحبت شده است، اما این موضوع به هیچ وجه موضوع کلی متن نبوده است.

بررسی گزینه (۳): متن در مورد ایجاد تغییر در یک روش تحلیل صحبت نمی‌کند؛ موضوع اصلی مورد بحث رویکرد بیردزلی در مورد تفسیر متن است.

بررسی گزینه (۴): توجه کنید که متن تلاش نمی‌کند فرضیه‌ای را در مورد تفسیر متن بیان کند، بلکه تلاش می‌کند تا رویکرد بیردزلی را توصیف کند.

۲- گزینه «۱» با توجه به جمله آخر پاراگراف اول «بیردزلی برخلاف قصدگرایان، استدلال می‌کرد که معنا همیشه توسط متن تعیین می‌شود، نه قصد مؤلف» می‌توان نتیجه گرفت که قصدگرایان بر این باور هستند که معنا توسط قصد مؤلف تعیین می‌شود؛ یا به عبارتی دیگر معنای متن، تجلی معنای مورد نظر مؤلف است.

نادرستی سایر گزینه‌ها:

بررسی گزینه (۲): پاراگراف دوم به طور کامل در رابطه با کنش بیانی صحبت می‌کند و در مورد اینکه کلماتی که مؤلف به کار می‌برد کنشی بیانی است صحبتی نکرده است.

بررسی گزینه (۳): در متن بیان می‌شود که قصدگرایان بر این باور هستند که معنا توسط قصد مؤلف تعیین می‌شود؛ متن به هیچ عنوان در مورد اینکه «هدف خواننده» باید از خواندن متن چه باشد صحبتی نکرده است.

بررسی گزینه (۴): این گزینه نیز رد می‌شود؛ چرا که متن در مورد «سیک نگارش نویسنده» صحبتی نکرده است.

۳- گزینه «۴» در پاراگراف دوم بیان می‌شود که بسیاری از کنش‌ها توسط گفتن یا نوشتن انجام می‌شود... البته الزام نیست که این کنش‌ها حتماً با گفتار انجام شوند. به طور مثال، شخصی می‌تواند با گذاشتن دو کف دست بر روی یکدیگر عذرخواهی کند و مخاطبش از حرکات او به قصد و منظورش پی ببرد. مدافعان قصدگرایی بیان می‌کنند که معنا توسط قصد مؤلف تعیین می‌شود. بنابراین می‌توان گفت که نظریه مدافعان قصدگرایی را تا حد مطلوبی تأیید می‌کند.

نادرستی سایر گزینه‌ها:

بررسی گزینه (۱): نظریه کنش بیانی دارای تضاد درونی نیست! نظریه کنش بیانی تحت تأثیر جنبش زبان روزمره که بیان می‌کند باید به کاربرد معنا در زبان توجه داشت، با رویکرد بیردزلی در تضاد است.

بررسی گزینه (۲): در ابتدای پاراگراف دوم بیان می‌شود که بیردزلی تحت تأثیر نظریه کنش بیانی بود و به هیچ وجه این جمله کلی را بیان نمی‌کند که این نظریه بر مدافعان ضد قصدگرایی تأثیرگذار است.

بررسی گزینه (۳): این گزینه کاملاً بی‌ربط است، چرا که در مورد آن بحث نشده است.

۴- گزینه «۳» البته که میان کنش زبانی درحوزه زبان ادبی و زبان روزمره تفاوت وجود دارد! در پاراگراف دوم بیان می‌شود که بسیاری از کنش‌ها توسط گفتن یا نوشتن انجام می‌شود... البته الزام نیست که این کنش‌ها حتماً با گفتار انجام شوند. به طور مثال، شخصی می‌تواند با گذاشتن دو کف دست بر روی یکدیگر عذرخواهی کند و مخاطبش از حرکات او به قصد و منظورش پی‌ببرد. بیردزلی این موضوع را حمایت می‌کند، چرا که او مدافع ضد قصدگرایی است و بیان می‌کند که معنا همیشه توسط متن تعیین می‌شود، نه قصد مؤلف. در حالی که در پاراگراف سوم بیان می‌شود که کنش زبانی تحت تأثیر جنبش زبان روزمره، به کاربرد اظهارها در زبان توجه می‌کند که با تأکیدهای بیردزلی بر قراردادهای زبانی و بیرونی دانستن مقاصد مؤلف، در تضاد است.

پاسخ سؤالات متن (۲)

۵- گزینه «۴» نویسندگان در پاراگراف اول بیان می‌کند که براساس تحقیقات انجام‌شده انسان‌های دارای خودبترتیبی اخلاقی بیش از آن که کار اخلاقی و منصفانه انجام دهند، از کارهای غیراخلاقی و نامنصفانه اجتناب می‌کنند و در پاراگراف دوم به بررسی دلایل این امر می‌پردازد. پس گزینه (۴) صحیح است.

نادرستی سایر گزینه‌ها:

بررسی گزینه (۱): در پاراگراف دوم نمونه‌های متعددی آورده نشده و بیشتر به ذکر دلایل بسنده کرده است.

بررسی گزینه (۲): پاراگراف دوم در جهت موافقت با ادعای پاراگراف اول است نه مخالفت.

بررسی گزینه (۳): صحبتی از تغییر نگرش و لزوم آن مطرح نشده است.

۶- گزینه «۱» عبارت موجود در سؤال در واقع ذکر نمونه‌ای در جهت تأیید جمله‌ی ماقبلش است. «مردم هنگام ارزیابی دیگران از دانشی که درباره‌ی جامعه دارند استفاده می‌کنند.» پس گزینه (۱) صحیح است.

نادرستی سایر گزینه‌ها:

بررسی گزینه (۲): این جمله نقش توجیهی ندارد بلکه به دنبال نیت‌خوانی است؛ همچنین در رابطه با دیگران است نه خود.

بررسی گزینه (۳): از این جمله تضادی استنباط نمی‌شود.

۷- گزینه «۳» نویسندگان در پاراگراف دوم به صراحت نوشته است که «تصور کمک نکردن به خیریه، خودپنداره‌ی اخلاقی فرد را تهدید نمی‌کند.» پس گزینه (۳) صحیح است.

۸- گزینه «۲» جمله‌ی مطرح‌شده در سؤال درباره‌ی مقایسه‌ی ارزیابی ما از رفتار خود و دیگران است که بهترین قسمت برای آن [۳] می‌باشد. همچنین در جمله‌ی بعدی در آن موقعیت کلمه‌ی «نیز» وجود دارد که نشان می‌دهد باید عامل دیگری ذکر شده باشد که همان جمله‌ی موجود در سؤال است.

بررسی گزینه (۱): به این دلیل نادرست است که در موقعیت [۴] بحث درباره‌ی علت تفاوت ارزیابی ما از رفتار خود و دیگران، تمام شده است.

بخش اول: دستور زبان

در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۳۱- گزینه «۴» هنگام خرید محصولات خوب و تازه، همیشه به دنبال خرید گوشت، سبزی و ادویه‌جات طبیعی باشید.

توضیح گرامری: اول جمله از when استفاده شده است، یعنی ما یک گزاره قیدی داریم. گزاره قیدی نوعی گزاره وابسته است که باید به یک گزاره مستقل بچسبد. ضمناً گزاره مستقل و گزاره وابسته باید فعل و فاعل خودشان را داشته باشند. درست می‌گوییم؟ پس بیایید هر گزاره را جداگانه بررسی کنیم. با گزاره مستقل شروع می‌کنیم. فعل این گزاره purchase و فاعل آن هم you است، اما چون جمله حالت امری دارد فاعل you حذف شده است. پس گزاره مستقل ما کامل است. حالا نوبت گزاره وابسته است. دوباره باید فاعل و فعل داشته باشیم. خب فعل ما shop است؛ اما گزینه‌های (۱) و (۳) فاعل ندارند؛ پس هر دو حذف می‌شوند. گزینه (۲) هم حذف می‌شود، چون فاعل اینجا باید you باشد نه it. بنابراین فقط گزینه (۴) صحیح است؛ اما چرا این گزینه صحیح است با اینکه فاعل ندارد؟ چون داریم:

When you shop for the finest,....., always purchase organic meats, vegetables, ...

خب حالا چون فاعل هر دو گزاره ما یکی است؛ یعنی چون فاعل هر دو you است، فاعل مشترک را از گزاره وابسته حذف می‌کنیم و به فعل جمله ing می‌دهیم؛ یعنی به صورت زیر:

When shopping for the finest,....., always purchase organic meats, vegetables, ...

۳۲- گزینه «۲» اینکه بدانیم جهانی که الان در اختیار ماست بهتر از زمان کشف آن بوده است، اساس و جوهر خودارزشی و خوشبختی واقعی است.

توضیح گرامری: با توجه به مفهوم جمله گزینه (۲) بهترین جواب است.

۳۳- گزینه «۱» طولانی‌ترین سکسکه تاریخ به یک کشاورز آمریکایی برمی‌گردد که سکسکه وی از ۱۹۲۲ تا ۱۹۸۷ ادامه یافت.

توضیح گرامری: خب اگر به گزینه‌ها نگاه کنیم و معنی جمله را بدانیم، می‌بینیم با ضمائر موصولی و گزاره وصفی سروکار داریم. در این تست، مرجع جمله American farmer است و بعد جای خالی هم که فعل آمده؛ پس گزینه (۴) حذف شده چون فعل hiccupped اضافه است. گزینه (۳) هم حذف می‌شود چون باید persist را به صورت persisting به کار ببریم. فقط گزینه (۱) صحیح است که در اینجا whose ضمیر موصولی است که قبل و بعد از آن باید اسم بیاید.

۳۴- گزینه «۳» هر کس سبک مختص خودش را دارد اما اگر شخصی می‌خواهد پرتکاپو باشد و نیروی الهی داشته باشد، باید سخت‌کوش و صادق باشد.

توضیح گرامری: گزینه‌ها را ببینید. حروف ربط وابسته‌ساز داریم. در تست‌های این مدلی باید جمله را ترجمه کنیم، چون ترجمه در چنین مواردی بهترین تکنیک است. با توجه به معنی جمله but if بهترین گزینه است.

۳۵- گزینه «۲» تحقیق در زمینه زبان‌شناسی نشان داده است که هرچه شأن اجتماعی و مدیریتی یک فرد بالاتر باشد، بهتر می‌تواند واژه‌ها و عبارات را بیان کند.

توضیح گرامری: از الگوی زیر در این تست استفاده شده است:

the + صفت تفضیلی + ... , the + صفت تفضیلی + ... ⇒ ... the higher up , the better able he is

۳۶- گزینه «۳» این نوع رویاها، یعنی رویاهایی که به ذهن آنها انرژی می‌دهند، مهم‌ترین منشأ انگیزشی هستند که من می‌شناسم.
توضیح گرامری: اول از همه اینکه *that* بعد از *kama* کاربرد ندارد؛ پس گزینه (۴) نادرست است. حالا باید گزاره مستقل این جمله را پیدا کنیم. همانطور که در متن درس هم گفتیم هر جمله باید یک گزاره مستقل و به عبارت ساده‌تر یک فعل داشته باشد، پس باید ببینیم گزاره مستقل ما فعل دارد یا نه. می‌بینید که فعل دارد و فعل آن هم *are* است. پس گزینه (۲) هم نادرست است چون *fill* نادرست است؛ اگر طراح می‌گفت *that fill*، آن وقت می‌توانستیم این گزینه را بررسی کنیم ولی اینجا چنین چیزی نگفته است. گزینه (۱) هم که بی‌معنی است. پس فقط گزینه (۳) جواب صحیح است.

۳۷- گزینه «۳» مثلاً فرض کنید که گزارشی از یک شرکت بزرگ علنی می‌شود و می‌گوید که کارمندان ۵/۳ درصد اوقات دیر سر کار می‌رسند.
توضیح گرامری: اول از همه اینکه بعد از عدد، *percent* استفاده می‌کنیم نه *percentage*. پس گزینه‌های (۲) و (۴) اشتباه هستند. ضمناً بعد از عدد حالا هر عددی که باشد، *percent* به کار می‌رود نه *percents*.

۳۸- گزینه «۴» نیازی نیست پول زیادی صرف بچه‌ها شود. چیزی که آنها به آن نیاز دارند قیمت چندانی ندارد و شامل وقت، صبوری، آرامش و عشق و محبت می‌باشد.

توضیح گرامری: یک توالی داریم؛ پس اولین کاری که باید انجام دهیم این است که اجزا و عناصر توالی جمله ما، موازی باشند. دو عنصر اول توالی، اسم هستند؛ پس باید بقیه اجزا و عناصر توالی هم اسم باشند: *.... your time, patience, comfort and love.*

بخش دوم: واژگان

دستورالعمل: در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۳۹- گزینه «۱» زمانی که به دوست شوخ‌طبع خودم، آدامس بادکنکی دادم، سرش را تکان داد و گفت «من آدامس بادکنکی نمی‌خورم و از آن بیزارم».
 (۱) دوری کردن (۲) فوران کردن (۳) کج نگاه کردن، تحریف کردن (۴) پس زدن، عقب کشیدن

۴۰- گزینه «۲» گرچه پتی دعوتنامه دریافت کرد، نتوانست در مراسم انتخاب حکمران جدید شرکت کند.
 (۱) قرار ملاقات (۲) مراسم انتخاب، گشایش (۳) تشریفات مذهبی (۴) ثبت نام

۴۱- گزینه «۴» تلاش برای نتیجه‌گیری در مورد ادبیات پست‌مدرن، نه تنها دشوار بلکه احمقانه است چرا که این ادبیات شامل سبک‌ها و عناصر مختلف است.
 (۱) الهام بخشیدن (۲) سزاوار بودن (۳) پیشگویی کردن (۴) شامل شدن

۴۲- گزینه «۱» هیچ سختی‌ای وجود ندارد که با شجاعت و اراده قابل حل نباشد.
 (۱) اراده (۲) قدردانی (۳) گمانه‌زنی (۴) همبستگی

۴۳- گزینه «۳» به سربازها دستور داده شد که به هیچ‌وجه از آن گیاه تغذیه نکنند چون سمی بود. در عین حال اگر چنین کاری نمی‌کردند از گرسنگی می‌مردند.
 (۱) نوب، بدیع (۲) یدکی (۳) سمی، مضر (۴) ماجراجو

۴۴- گزینه «۲» در طول این کار، آنتونی به‌عنوان رأس جنبش حقوق زنان موردشناخت عامه قرار گرفت. اما مقاله‌نویسان مردی که ناجوانمردانه وی را مورد تمسخر قرار دادند، دیدگاه نسبتاً خوبی به او داشتند.
 (۱) خودمختار (۲) ناخوشایند (۳) ناسازگار (۴) سنجیده، عاقلانه

سؤالات حقوق عمومی

مجموعه دروس تخصصی (متون فقه جهاد و ولایت)، حقوق اداری، حقوق اساسی

کله ۱- عبارت زیر، بر کدام مورد دلالت دارد؟

«لو وجد شیء فی دارالحرب یحتمل أن یكون للمسلمین و لأهل الحرب کالخیمة و السلاح فحکمه حکم اللقطة.»

- (۱) اگر در دارالحرب مالی پیدا شود که احتمال دارد متعلق به مسلمین یا کفار باشد، در حکم لقطه است.
- (۲) اگر در دارالحرب مالی پیدا شود، احتمال دارد متعلق به مسلمین یا کفار باشد و لذا در حکم لقطه است.
- (۳) اگر در دارالحرب مالی پیدا شود که احتمال دارد متعلق به مسلمین یا کفار باشد، در حکم لقطه است و به غنایم ملحق می‌شود.
- (۴) اگر در دارالحرب مالی پیدا شود، احتمال دارد متعلق به مسلمین یا کفار باشد و لذا در حکم لقطه است و به غنایم ملحق می‌شود.

کله ۲- در صورتی که در بین غنایم، اموالی باشد که کفار سابقاً از مسلمین به غنیمت گرفته‌اند و قبل یا بعد از تقسیم آن‌ها بین غانمین، مالک آن‌ها مشخص شود، کدام مورد بیانگر دیدگاه نویسنده عبارت زیر است؟

«لو غنم المشرکون أموال المسلمین ثم ارتجعوها فالأموال لأربابها قبل القسمة و لو عرفت بعد القسمة لأربابها القيمة من بیت‌المال و الوجه إعادتها علی المالك.»

- (۱) اگر مالک قبل از تقسیم مشخص شود، عین مال به غانمین تعلق دارد و قیمت آن به مالک داده می‌شود.
- (۲) اگر مالک بعد از تقسیم مشخص شود، عین مال به غانمین تعلق دارد و قیمت آن به مالک داده می‌شود.
- (۳) عین اموال به مالک آن‌ها تعلق دارد، چه مالک، قبل از تقسیم مشخص شود، چه بعد از تقسیم.
- (۴) عین اموال به غانمین تعلق دارد، چه مالک، قبل از تقسیم مشخص شود، چه بعد از تقسیم.

کله ۳- در عبارت «یجب قتال الباغی حتی یفیء»، کلمه «یفیء» به کدام معناست؟

- (۱) خراج بپردازد.
- (۲) دست از ستیزه‌جویی بردارد.
- (۳) جزیه بدهد.
- (۴) به اطاعت امام بازگردد.

کله ۴- منظور از «یواء عین المشرکین» چیست؟

- (۱) زندانی کردن جاسوس مشرکین
- (۲) پناه دادن به جاسوس مشرکین
- (۳) به‌کارگیری جاسوس مشرکین
- (۴) جاسوسی کردن برای مشرکین

کله ۵- جمله زیر، بیانگر جهاد مسلمانان با چه کسانی است؟

«و من اقسام الجهاد، جهاد من یدهم علی المسلمین من الکفار بحیث یخافون استیلاهم علی بلادهم.»

- (۱) کفاری که مسلمانان از سلطه آن‌ها بر کشور خود ترسیده باشند.
- (۲) کفاری که به مسلمانان هجوم می‌آورند، به‌گونه‌ای که مسلمانان از سلطه آن‌ها بر کشورشان به هراس افتند.
- (۳) کفاری که در قلمرو حکومت اسلامی هستند، ولیکن مسلمانان از سلطه آن‌ها بر کشورشان ترسیده باشند.
- (۴) کفاری که ید و استیلائی آن‌ها بر مسلمانان محقق شده، به‌گونه‌ای که مسلمانان از تسلط آن‌ها بر کشورشان به هراس افتاده باشند.

کله ۶- عبارت زیر، تعریف کدام مفهوم است؟

«و هو کل معروف علم من الشارع ارادة وجوده فی الخارج، و علم کونه وظیفه کل من یقدر علی القیام به.»

- (۱) جهاد
- (۲) قضاوت
- (۳) امر به معروف
- (۴) امور حسبی

کله ۷- با توجه به عبارت زیر، کدام مورد صحیح است؟

«یکره أن یرقب المسلم الدابة ولو وقت به او اشرف علی القتل.»

- (۱) پی کردن اسب مکروه است، هرچند که حیوان موجب توقف صاحب آن شده یا صاحب آن در شرف مرگ باشد.
- (۲) کشتن اسب مکروه است، هرچند که حیوان از راه رفتن باز مانده یا در شرف مرگ باشد.
- (۳) کشتن مرکب مکروه است، هرچند که پیروزی در جنگ متوقف بر آن باشد.
- (۴) پی کردن شتر مکروه است، هرچند که در حال جان‌کندن باشد.

کله ۸- «یجب قتال الحربی و هو غیر الکتابی من أصناف الکفار الذین لا ینتسبون إلی الإسلام فالکتابی لا یطلق علیه اسم الحربی، و کذا فرق المسلمین، و

إن حکم بکفرهم کالخوارج.» ما المراد من «و کذا فرق المسلمین»؟

- (۱) یجوز قتلهم و ان لم یطلق علیهم اسم الحربی
- (۲) لا یطلق علیهم اسم الکتابی
- (۳) لا یجب قتالهم و ان حکم بکفرهم
- (۴) لا یطلق علیهم اسم الحربی

کجه ۱۶- کدام مورد، با محتوای متن زیر، مناسب تر است؟

«هل تشتتر في تصرف الاب و الجد المصلحة أو يكفي عدم المفسدة، أم لا يعتبر شيء؟ وجوه؛ و الاقوى كفاية عدم المفسدة لمنع دلالة الروايات على اكثر من النهي عن الفساد.»

- (۱) تصرف پدر و جد در مال طفل، در صورتی که مفسده نداشته باشد، صحیح است.
- (۲) برای صحت تصرف پدر و جد در مال طفل، نبود مفسده کافی است، زیرا نهی از معامله، دلالتی بر فساد آن ندارد.
- (۳) کفایت عدم مفسده در تصرفات پدر و جد، مربوط به فرضی است که روایات خاص بر فساد آن تصرف دلالت نداشته باشند.
- (۴) صحت تصرفات پدر و جد در مال طفل، از لحاظ لزوم مصلحت یا کفایت عدم مفسده، مسئله‌ای موضوعی است و در هر مورد، وجهی جاری است.

کجه ۱۷- از عبارت زیر، کدام مورد استفاده می‌شود؟

«قال الشهيد في قواعده: يجوز للأحاد مع تعذر الحكام تولية أحاد التصرفات الحكيمية على الأصح كدفع ضرورة اليتيم لعموم: «و تعاونوا على البر و التقوى.»

- (۱) به نظر شهید اول در کتاب قواعد، صحیح‌ترین و بی‌اشکال‌ترین مصداق ولایت افراد بر امور عمومی، تصرفی است که برای دفع ضرورت از یتیم بی‌سرپرست انجام می‌شود.
- (۲) تصدی تصرفات خردمندانه توسط افراد عادی، تنها در صورتی صحیح است که حاکم معذور باشد و متصرف یقین داشته باشد که تصرف، صحیح و به نفع مولی‌علیه است.
- (۳) دفع ضرورت از یتیم و تصدی امر او، تنها در فرضی واجب است که اطمینان داشته باشیم می‌توانیم به صحیح‌ترین وجه تصرف اقدام کنیم.
- (۴) در فرض نبود حاکم، تصرفات حکیمانه برای احاد مردم جایز است.

کجه ۱۸- کدام مورد، از عبارت «و عدمه ما لم یکن كذلك» استفاده می‌شود؟

«الحق ثبوت ولاية الفقيه في النكاح عليهما (المجنونين البالغين) فيما لم يثبت ولاية غيره، بشرط مسيس الحاجة و عدمه ما لم یکن كذلك.»

- (۱) در مواردی که ضرورت اقتضا نکند، غیرفقیه بر مجنون بالغ ولایت ندارد.
- (۲) در مواردی که غیرفقیه بر مجنون بالغ ولایت ندارد، فقیه ولایت دارد.
- (۳) در مواردی که غیرفقیه بر مجنون بالغ ولایت دارد، فقیه ولایت ندارد.
- (۴) در مواردی که ضرورت اقتضا کند، فقیه بر مجنون بالغ ولایت دارد.

کجه ۱۹- با توجه به عبارت زیر، کدام مورد صحیح است؟

«الظاهر وجوب القضاء على الفقيه، فإن اتحد في البلد فعيناً، و إلاً فكفايةً. و لا يصير باختيار المدعى احد المجتهدين واجباً عينياً عليه و إن كان الاختيار مع المدعى، للأصل.»

- (۱) با توجه به اصل تخییر، انتخاب یکی از مجتهدين توسط مدعی موجب می‌شود که قضاوت بر وی واجب عینی شود.
- (۲) با توجه به اصل برائت، انتخاب یکی از مجتهدين توسط مدعی موجب نمی‌شود که قضاوت بر وی واجب عینی شود.
- (۳) با توجه به اصل برائت، انتخاب یکی از مجتهدين توسط مدعی موجب نمی‌شود که رجوع مدعی به وی واجب عینی شود.
- (۴) با توجه به اصل تخییر، انتخاب یکی از مجتهدين توسط مدعی موجب می‌شود که رجوع مدعی بر وی واجب عینی شود.

کجه ۲۰- منظور از واژه «اقتراح» در عبارت روبه‌رو چیست؟ «هل يجوز للقاضي ان يعزل نائبه اقتراحاً؟»

- (۱) در صورت عدم عجز نایب
- (۲) بدون اطلاع نایب
- (۳) در صورت عدم وجود جایگزین برای نایب
- (۴) به صورت دل‌بخواهی

کجه ۲۱- کدام مورد، جزو ویژگی‌های مشترک کلیه نهادهای غیرمتمرکز محلی در نظام حقوقی ایران به‌شمار می‌آید؟

- (۱) انتخاب غیرمستقیم و سلسله‌مراتبی
- (۲) داشتن شخصیت حقوقی مستقل
- (۳) اجرای مصوبات دولتی در محل
- (۴) وضع و تصویب عوارض محلی

کجه ۲۲- تصمیم‌گیری براساس کدام مورد، مصداق اعمال صلاحیت اختیاری (گزینشی) مقامات اداری است؟

- (۱) صلاحیت و مأموریت کلی سازمان
- (۲) امکانات اداری
- (۳) مفاد قوانین عام و دستورهای مقامات اداری مافوق
- (۴) شرایط و احوال خاص

کجه ۲۳- ماهیت «شرایط عمومی پیمان» که شامل معیارها، اصول کلی و شرایط عمومی قراردادهای مربوط به طرح‌های عمرانی می‌شود، با کدام مورد، انطباق دارد؟

- (۱) عرف قراردادی
- (۲) قانون عادی
- (۳) مقررات دولتی
- (۴) الگوی پیشنهادی برای پیمان‌های دولتی

پاسخنامه حقوق عمومی

مجموعه دروس تخصصی (متون فقه (جهاد و ولایت)، حقوق اداری، حقوق اساسی)

- ۱- گزینه «۱» اگر چیزی در محل جنگ پیدا شود که احتمال دارد برای مسلمین و یا کفار اهل جنگ باشد، غنیمت به شمار نمی‌آید و در حکم لقطه و مال پیداشده است و تکلیف آن با امام است.
- ۲- گزینه «۲» اگر اموالی به دست بیاید که قبلاً از مسلمین غنیمت گرفته شده است، و هنوز تقسیم نشده باشد، عین آن اموال به مالک اولی آن عودت داده می‌شود و اما اگر بعد از تقسیم اموال مالک مشخص شود، قیمت آن اموال از بیت‌المال به مالک عودت داده خواهد شد.
- ۳- گزینه «۴» کسی که علیه امام یا حکومت اسلامی مشروع، اقدام به طغیان و براندازی نماید، طاغی و باغی است و باید با طاغی و باغی مقاتله نمود تا به امر امام و حکم امام تمکین نموده و تسلیم امام و حکومت اسلامی شود.
- ۴- گزینه «۲» ایواء به معنای پناه دادن و عین به معنای جاسوس است. پناه دادن به جاسوسان دشمن جایز نیست.
- ۵- گزینه «۲» جهاد در برابر کفاری که به بلاد اسلامی هجوم می‌آورند و بیم آن است که بر کشور مسلط شوند، واجب است. یکی از اقسام جهاد این نوع جهاد است.
- ۶- گزینه «۴» به اموری که شارع می‌خواهد به هر نحوی در خارج تحقق پیدا کند و راضی به تعطیلی آن نیست، امور حسبی یا حسبیه گفته می‌شود. اموری نظیر رسیدگی به امور ایتام یا امر به معروف و نهی از منکر یا رسیدگی به اموال مجهول‌المالک را امور حسبی می‌گویند.
- ۷- گزینه «۱» نکته: «اشرف» فعل مجهول است و نائب فاعل آن مستتر است که به مسلم بازمی‌گردد.
- ۸- گزینه «۴» هر چند گروهی از فرق مسلمین نظیر خوارج، حکم به کفرشان می‌شود؛ اما عنوان کافر حربی بر ایشان صادق نیست. کافر حربی به کفاری گفته می‌شود که هیچ نوع انتسابی حتی انتساب خفیف و مختصر نظیر جزیه دادن به اسلام ندارند.
- ۹- گزینه «۱» برخی فقها گفته‌اند: اگر کسی برای مرزبانان چیزی را نذر کند، چنانچه از سرزنش دشمنان و مخالفان نترسد، می‌تواند نذر خود را در امور خیر هزینه کند.
- ۱۰- گزینه «۲» آیه شریفه می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید! با کفرانی که به شما نزدیک‌ترند، پیکار کنید» این آیه مستند حکم مذکور است که ابتدا به دشمنی که مواضعش به امام نزدیک‌تر است پرداخته شود.
- ۱۱- گزینه «۴» بر والی و امام جایز است برای کسی که در جهت مصلحت مسلمین اقدام به خصوصی کرده است، مثلاً راه‌های مخفی رسیدن به مواضع دشمن را نشان داده است و یا با تجسس و جاسوسی به تعداد افراد دشمن و قوای ایشان اشراف اطلاعاتی یافته است جعائل قرار دهد. جعائل همان ویژگی این فرد است.
- ۱۲- گزینه «۳» کسی که به دلیل عدم اعتقاد به وجوب زکات از دادن زکات به امام خودداری می‌کند، منکر ضروری دین است و او کشته خواهد شد. اما اگر ندادن زکات به دلیل عدم اعتقاد نباشد، در حکم باغی است و با او مقاتله می‌شود تا زکات دهد.
- ۱۳- گزینه «۳» ترجمه آیه: و هر گاه (با ظهور نشانه‌هایی)، از خیانت گروهی بیم داشته باشی (که عهد خود را شکسته، حمله غافلگیرانه کنند)، به‌طور عادلانه به آنها اعلام کن که پیمانشان لغو شده است. در خصوص این آیه علامه فاضل مقداد می‌گوید: «معنای آیه این است که عهد ایشان را رها کن و به همان میزان اکتفا نما.» معنای به همان میزان اکتفا نما این است که تنها عهد ایشان را ملغی به شمار آر، اما اقدام به شروع جنگ و درگیری با کفار نکن.
- ۱۴- گزینه «۱» اگر میان ذمی و مسلمان در معامله بر سر خمر مرافعه رخ دهد، حاکم معامله را از اساس باطل می‌کند. اگر بایع خمر، مسلمان باشد، ثمن معامله به او برگردانده می‌شود و اگر مشتری مسلمان باشد، ثمن به او بازگردانده می‌شود و شراب به مسلمان در صورت بایع بودن بازگردانده نمی‌شود؛ چرا که شراب در حق مسلمان مال محسوب نشده و مالیت ندارد و لذا به او عودت داده نمی‌شود.

۱۵- گزینه «۲» این بحث در میان فقها مطرح است که پس از وفات امام، قضات منصوب به امام چه حکمی دارند؟ آیا آنها به مجرد وفات امام منعزل می‌شوند و خودبه‌خود از منصب خود عزل می‌شوند؟ برخی فقها معتقدند که چون ولایت امام بعد از وفات امام پایان می‌یابد، نصب قضات هم ملغی می‌شود و برخی بر این باورند که چون نصب قضات جنبه شرعی داشته است، بنا بر اصل استصحاب ملغی نخواهد شد. در نتیجه در این مورد دو نظر کلی میان فقها مطرح است.

۱۶- گزینه «۱» در تصرفات پدر و جد لازم نیست حتماً مصلحتی در میان باشد و همین میزان که مفسده‌ای در بین نباشد، تصرفات صحیح است؛ زیرا آنچه در روایات از آن منع شده است مفسده است.

۱۷- گزینه «۴» در صورتی که دسترسی به حاکم نباشد، آحاد مؤمنان می‌توانند برخی تصرفات را بر مبنای حکمت و مصلحت انجام دهند. دلیل این حکم همان تعاون بر نیکی و تقوا است.

۱۸- گزینه «۳» در مسئله نکاح اگر مجنون بالغ تحت ولایت کسی باشد، فقیه ولایتی بر او ندارد؛ زیرا سلطان، ولی کسی است که ولی ندارد.

۱۹- گزینه «۲» اگر تنها یک فقیه برای منصب قضا وجود داشته باشد، قضاوت بر او وجوب عینی پیدا می‌کند و بر ذمه او واجب می‌شود؛ اما چنانچه فقهای دیگری نیز باشند، وجوب کفایی خواهد بود. حال چنانچه یکی از طرفین دعوا به فقیهی که وجوب قضاوت بر او متعین نیست رجوع نماید، قضاوت بر فقیه واجب نمی‌شود؛ زیرا اصل برائت اینجا حاکم است و بر او واجب نخواهد شد.

۲۰- گزینه «۴» اقتراح یعنی دلبخواهی و بر اثر میل شخصی. این مسئله میان فقها مطرح است که آیا قاضی حق دارد نایب خود را بدون دلیل و بدون از دست دادن شرایط عزل نماید و یا خیر. در اینجا نظراتی مطرح است.

۲۱- گزینه «۲» در نظام حقوقی ایران انواع عدم تمرکز اصولاً به دو دسته تقسیم می‌شوند؛ ۱- عدم تمرکز محلی یا سرزمینی که نمونه بارز آنها شوراهای اسلامی شهر و روستا هستند و ۲- عدم تمرکز فنی که نمونه بارز آنها مؤسسات عمومی هستند. این سبک اداره در ایران، عدم تمرکز اداری شناخته می‌شود و شرایطی باید محقق شود تا عدم تمرکز اداری ایجاد شود: ۱- داشتن شخصیت حقوقی: عدم تمرکز زمانی محقق می‌شود که نهاد غیرمتمرکز محلی دارای شخصیت حقوقی مستقل از دیگران به‌ویژه مستقل از مقامات و نهادهای دولت مرکزی باشد؛ ۲- انتخابی بودن مقامات نهادهای غیرمتمرکز و عدم انتصاب مقامات آن توسط مقامات مرکزی: اصولاً نهادهای غیرمتمرکز و مقامات آن باید توسط مرجعی غیر از مقامات مرکزی برگزیده شوند. برای مثال، از طریق انتخابات عمومی یا نهادهای واسطه، برگزیده شوند تا استقلال آنها از قوه مرکزی معنی پیدا کند؛ ۳- داشتن صلاحیت تصمیم‌گیری و اداره امور: نهادهای غیرمتمرکز باید صلاحیت و اختیار تصمیم‌گیری درباره یک یا چند امر عمومی و اداره آنها را داشته باشند.

۲۲- گزینه «۴» در حقوق عمومی می‌توان دو نوع صلاحیت را از یکدیگر منفک نمود. به‌عبارت دیگر، اصولاً در تفکیک صلاحیت‌ها فرض بر این است که نهاد یا مقام عمومی تابع دو دسته قواعد است؛ نخست: قواعد امری که در آن مقام و نهاد عمومی موظف به اتخاذ تصمیم مطابق قواعد از پیش تعیین شده است؛ یعنی قواعدی که قانونگذار به‌گونه‌ای شفاف و مشخص آنها را در قوانین و مقررات تعیین می‌نماید و دسته دیگر قواعد تجویزی است که براساس آن مقام و نهاد عمومی مجاز به انتخاب بهترین تصمیم با توجه به شرایط و ضرورت‌های منفعت عمومی است؛ بنابراین به‌طور کلی دو نوع صلاحیت در حقوق عمومی وجود دارد: الف - صلاحیت تکلیفی: صلاحیت وقتی تکلیفی است که مقام عمومی در صورت اجتماع شرایط، مکلف به اتخاذ تصمیم مطابق متن قانونی دیکته شده است. در این قسم از صلاحیت، مقام عمومی حق انتخاب میان چند گزینه را از دست می‌دهد و مکلف است مطابق شرایط مقرر در قانون عمل نماید. بر این اساس مقام عمومی هیچ‌گونه آزادی عملی در تصمیم‌گیری ندارد. در واقع قانون صلاحیت ویژه‌ای را به مقام عمومی واگذار می‌کند و در آن بر اجرای عمل به شکلی آمرانه، از پیش تعیین شده و مشخص تأکید می‌کند. بنابراین زمانی می‌توان از صلاحیت تکلیفی سخن گفت که قاعده حقوقی، وضعیت و موقعیت اتخاذ تصمیم را دقیقاً برای مقام عمومی معین نموده باشد. ب - صلاحیت اختیاری: صلاحیت اختیاری عبارت است از اختیار اتخاذ تصمیم توسط مقام عمومی در راستای انجام وظایف و در شرایط، اوضاع و احوال خاص و شخصی و براساس گزینه‌های پیش‌رو که براساس آن مقام عمومی در انتخاب یک یا چند گزینه، آزادی نسبی دارد. در حقیقت، صلاحیت وقتی اختیاری است که مقام عمومی با توجه به اهداف، مقتضیات و منافع عمومی، از آزادی گزینش از میان راه‌حل‌های گوناگون سلبی یا ایجابی، کمی یا کیفی، برخوردار باشد.

۲۳- گزینه «۳» از آنجا که دفترچه شرایط عمومی پیمان توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران رسیده است؛ لذا مانند آیین‌نامه و بخشنامه، در واقع دارای ماهیت مقررات دولتی است.